

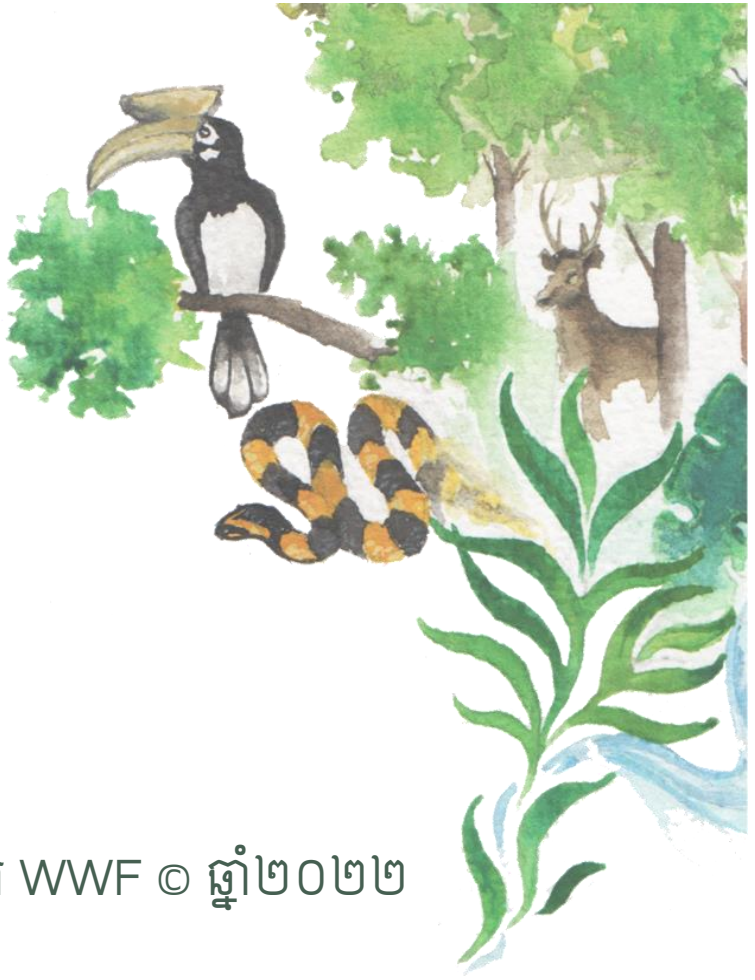
ប្រទេសកម្ពុជាដែលទទួលបាននូវការគាំពារកំបាំងតាមរយៈការប្រើប្រាស់ ជាគ្រឿងលម្អ អាហារ ឱសថបុរាណ និងជាសត្វចិញ្ចឹម មន្ត្រីសក្តិសម្រាប់ព្រះសង្ឃពុទ្ធសាសនានៅប្រទេសកម្ពុជា

ប្រតិទិនសត្វដែលទទួលបានសេចក្តីការពារកំបាំងតាមរយៈការប្រើប្រាស់ជាក្រឡិចលង្គ អាហារ ឱសថបុរាណ និងជាសត្វចិញ្ចឹម

សូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះអង្គការ WWF និងអង្គការ WTG ដែលបានចូលរួមឧបត្ថម្ភថវិកាដើម្បីបោះពុម្ពសៀវភៅនេះឡើង

សៀវភៅនេះរៀបរៀងឡើងដោយ៖
ជឹម សុភាព
គ្រីសតែល ហ្គ្រីហ្វីយ៉ុង
វ៉ាន់ សុជា

រក្សាសិទ្ធិដោយមជ្ឈមណ្ឌលអង្គរសម្រាប់ការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ និងអង្គការ WWF © ឆ្នាំ២០២២

មាតិកា

■ សេចក្តីផ្តើម.....	១
■ ប្រភេទសត្វរងការគំរាមកំហែងដែលប្រឈមនឹងហានិភ័យខ្ពស់.....	២
■ បទល្មើសសត្វ រុក្ខជាតិព្រៃ.....	៤
■ បង្ក្រាបបទល្មើសសត្វព្រៃកម្ពុជា.....	៧
■ ក្រុមសង្គ្រោះសត្វព្រៃបន្ទាន់.....	៨
■ សាយតេស (CITES).....	៩
■ ការជួញដូរសត្វ រុក្ខជាតិព្រៃ.....	១០
■ ការជួញដូរត្រីក្របី.....	១២
■ ការជួញដូរកុយរមាស.....	១៥
■ ការជួញដូរអណ្តើក.....	១៧
■ ការជួញដូរសត្វស្លាបមានសំលេងយំពីរោះ.....	១៩
■ ការជួញដូរសត្វពង្រួល.....	២២

មាតិកា

- ការជួញដូរគ្រឿងតុបតែងលម្អ.....២៥
- ការជួញដូរសាច់សត្វព្រៃ.....២៩
- ការជួញដូរសត្វចិញ្ចឹមខុសច្បាប់.....៣២
- ការជួញដូរសត្វព្រៃតាមអ៊ិនធឺណែត.....៣៣
- ការជួញដូរស្វាភ្លាម និងការស្រាវជ្រាវជីវឱសថ.....៣៤
- ការប្រើប្រាស់សត្វព្រៃជាឱសថបុរាណ.....៣៥
 - ការប្រើប្រាស់វត្ថុធាតុដើមពីរុក្ខជាតិធ្វើជាឱសថបុរាណជំនួសឱ្យសត្វព្រៃ.....៣៧
- ច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិផ្សេងៗ.....
 - ច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ៖ ការអភិរក្សសត្វព្រៃ (ជំពូក ទី១០).....៣៨
 - ប្រកាសលេខ ២៤០ ប្រក.កសក.....៤០
 - ច្បាប់ស្តីពីការការពារ និងការអភិរក្សជលផល (ជំពូក ទី៥).....៤១
 - ច្បាប់ស្តីពីតំបន់ការពារធម្មជាតិ (មាត្រា ៥៨ -៤៩).....៤២

សេចក្តីផ្តើម

ការជួញដូរសត្វព្រៃគឺជាបញ្ហា នៅទូទាំងសកលលោក

ប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាកន្លែងឆ្លងកាត់សម្រាប់ការជួញដូរសត្វព្រៃ។ សត្វព្រៃ និងផលិតផលសត្វព្រៃ ត្រូវបាន
គេជួញដូរនៅទូទាំងសកលលោក ដោយក្រុមជនល្មើសសត្វព្រៃដែលមានការរៀបចំជាប្រព័ន្ធ សម្រាប់ធ្វើជាអាហារ
ឱសថបុរាណ វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ អំណោយ និងជាសត្វចិញ្ចឹម។

ប្រភេទសត្វទេការកំរាមកំហែងដែលប្រឈមនឹងហានិភ័យខ្ពស់

- ដំរី: ជារៀងរាល់ឆ្នាំ ដំរីរាប់ពាន់ក្បាលត្រូវបានគេសម្លាប់
- ពង្រួល: ជាប្រភេទថ្មីសត្វដែលត្រូវបានជួញដូរច្រើនជាងគេបំផុតនៅលើផែនដី
- ខ្លាធំ ឬខ្លាដំបង និងក្រុមមំសាសីផ្សេងៗទៀត: ស្ទើរតែពាក់កណ្តាលនៃប្រភេទមំសាសីទាំងអស់ទទួលរងនូវការកំរាមកំហែង រងគ្រោះផុតពូជ
- រមាស: ជាមធ្យម ក្នុងមួយថ្ងៃសត្វរមាសបីក្បាលត្រូវបានគេសម្លាប់
- បក្សាបក្សី: ជារៀងរាល់ឆ្នាំ សត្វស្លាបរស់រាប់លានក្បាលត្រូវបានគេជួញដូរខុសច្បាប់ និងលក់តាមរយៈការជួញដូរសត្វចិញ្ចឹម។ សត្វជាច្រើននឹងមិនអាចស៊ូទ្រាំជាមួយនឹងដំណើរការនៃការចាប់ និងការដឹកជញ្ជូនបានឡើយ ទើបណ្តាលឱ្យមានការស្លាប់កាន់តែច្រើន។ សត្វស្លាបជាច្រើនផ្សេងទៀតត្រូវបានគេជួញដូររោមស្លាប ឬសំណាក និងផលិតផលផ្សេងទៀត។

ប្រភេទសត្វទេការកំរាមកំរោងដែលមានហានិភ័យខ្ពស់

- អណ្តើក: ស្ទើរតែពាក់កណ្តាលនៃអណ្តើកទឹក និងអណ្តើកគោក នៅក្នុងពិភពលោក ព្រមទាំងអណ្តើកសមុទ្រដែលនៅសេសសល់ទាំងប្រាំពីរ (៧) ប្រភេទកំពុងតែប្រឈមនឹងហានិភ័យនៃការវិនាសផុតពូជ។
- ត្រីឆ្លាម និងត្រីបំបែល: ជារៀងរាល់ឆ្នាំមានត្រីឆ្លាមប្រមាណ ១០០លាន ក្បាល និងត្រីបំបែលប្រហែល ៥០០០ក្បាល ត្រូវបានគេសម្លាប់
- សេះសមុទ្រ ផ្កាថ្ម និងប្រភេទសត្វសមុទ្រដទៃទៀត: ផ្កាថ្ម សិប្បីជាតិ សេះសមុទ្រ និងសត្វសមុទ្រជាច្រើនប្រភេទទៀតត្រូវបានគេយកចេញពីជម្រកធម្មជាតិដោយខុសច្បាប់ដើម្បីផ្គត់ផ្គង់តាមតម្រូវការសម្រាប់ដាក់បង្ហាញជាសត្វរស់ដល់ភ្ញៀវទេសចរនៅក្នុងជលវប្បដ្ឋាន និងការជួញដូរធ្វើជាអាហារ វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍សម្រាប់លក់ឱ្យភ្ញៀវទេសចរ និងធ្វើជាឱសថបុរាណ។

បទល្មើសសត្វ រុក្ខជាតិព្រៃ

បទល្មើសសត្វ រុក្ខជាតិព្រៃ គឺជាការបរបាញ់សត្វព្រៃ ការដួញដូរ ការកែច្នៃ ការរក្សាទុកសត្វព្រៃ ការទទួល យកសត្វព្រៃ ការរត់ពន្ធ ឬការដឹកជញ្ជូន នាំចេញ នាំ ចូល និងការប្រើប្រាស់ផលិតផលកែច្នៃពីសត្វព្រៃ ឬ ប្រភេទសត្វព្រៃជាក់លាក់ណាមួយដោយខុសច្បាប់ រួម ទាំងឈើ និងអនុផលព្រៃឈើផ្សេងៗទៀត ដោយក្រុម ជនល្មើស ឬដោយបុគ្គលណាមួយក្នុងគោលបំណងរក ប្រាក់ចំណេញផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ។

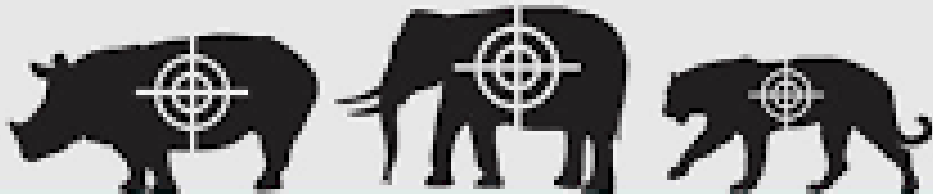

បទល្មើសសត្វ រុក្ខជាតិព្រៃ

1. Drugs
2. Counterfeiting
3. Humans
4. Oil
5. **WILDLIFE**

១. ការជួញដូរគ្រឿងញៀន
២. ការជួញដូររបស់ក្លែងក្លាយ
៣. ការជួញដូរមនុស្ស
៤. ការជួញដូរប្រេង
៥. ការជួញដូរសត្វព្រៃ

ការជួញដូរសត្វព្រៃខុសច្បាប់គឺជាបទឧក្រិដ្ឋឧស្សាហកម្មដែលរកប្រាក់ចំណូលបានច្រើនបំផុតទី ៥ នៅលើសកលលោក។

បទល្មើសសត្វ រុក្ខជាតិព្រៃ

- បទល្មើសសត្វព្រៃគំរាមកំហែងយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរចំពោះ សន្តិសុខសង្គម ស្ថិរភាព នយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច ធនធានធម្មជាតិ និងបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌របស់ ប្រទេសជាច្រើន។
- បទល្មើសសត្វព្រៃបានគំរាមកំហែងដល់ប្រភេទសត្វដែលមានអំណាច (សត្វសាហាវ) បំផុត និងប្រភេទសត្វដែលមិនសូវស្គាល់យ៉ាងច្រើននៅលើ ពិភពលោក។
- បទល្មើសសត្វព្រៃបានធ្វើឱ្យអបិរភាពចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងអភិរក្ស និង ការខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការលុបបំបាត់ភាពក្រីក្រ ព្រមទាំងឱកាសនៃការ អភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយនិរន្តរភាព។
- ការជួញដូរសត្វព្រៃបានបំផ្លាញធនធានធម្មជាតិដែលសេដ្ឋកិច្ចជាតិ និងមុខ របរចិញ្ចឹមជីវិតដែលកំពុងតែពឹងផ្អែកលើ។

បង្ក្រាបបទល្មើសសត្វព្រៃកម្ពុជា

រាយការណ៍អំពីបទល្មើសសត្វព្រៃ តាមរយៈទូរស័ព្ទលេខ
០១២៥០០ ០៩៤

ដើម្បីរាយការណ៍អំពីបទល្មើសសត្វព្រៃ ឬសត្វព្រៃដែលស្ថិតក្នុងគ្រោះថ្នាក់៖

១. ទូរស័ព្ទទៅលេខ ០១២៥០០ ០៩៤ ឬផ្ញើសារទៅកាន់ទំព័រហ្វេសប៊ុកផ្លូវការរបស់ក្រុមបង្ក្រាបបទល្មើសសត្វព្រៃកម្ពុជា: <https://www.facebook.com/WCHCambodia/>
២. ប្រសិនបើអាច សូមភ្ជាប់រូបភាពមកជាមួយនឹងសារផង
៣. បញ្ជាក់ទីតាំងដែលអ្នកបានឃើញ និងទីតាំងផែនទីលើហ្វូហ្គោល (Google Map)
៤. បញ្ជាក់អំពីប្រភេទ និងចំនួនសត្វ
៥. ចែកចាយបន្តនូវការផ្សព្វផ្សាយនៅលើបណ្តាញសង្គមហ្វេសប៊ុកទាំងឡាយណាដែលអ្នកគិតថាជាបទល្មើសសត្វព្រៃថ្មីៗនៅប្រទេសកម្ពុជា ប្រសិនបើមិនទាន់មានវិធានការទប់ស្កាត់ណាមួយនៅឡើយទេ។

ការបរិភោគសាច់សត្វព្រៃ គឺខុសច្បាប់ ។

សូមរាយការណ៍តាមរយៈទូរស័ព្ទលេខ
០១២-៥០០-០៩៤

ក្រុមសង្គ្រោះសត្វព្រៃបន្ទាន់ (WRRT)

- WRRT គឺជាក្រុមអនុវត្តច្បាប់តាមទីប្រជុំជនដែលបានប្រតិបត្តិការ ក្នុងឆ្នាំ ២០០១ ពួកគេបានបង្ក្រាបបទល្មើស លើការជួញដូរសត្វ ព្រៃនៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា ២៤ម៉ោងលើ ២៤ម៉ោង ៧ថ្ងៃ ក្នុង១ សប្តាហ៍។
 - ការស៊ើបអង្កេតបណ្តាញជួញដូរសត្វព្រៃ
 - ចាប់ខ្លួនអ្នកជួញដូរសត្វព្រៃ
 - ការជួយសង្គ្រោះ និងលែងសត្វព្រៃ ដែលរងគ្រោះដោយសារការជួញ ដូរ
- អង្គការសម្ព័ន្ធមិត្តសត្វព្រៃបានចាប់ដៃគូជាមួយនឹងរាជរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជាហើយបានសហការជាមួយនឹងអង្គការ ACCB, WWF, WCS, និងអង្គការអភិរក្សសត្វព្រៃជាច្រើនទៀត។

សាយតេស (CITES)

អនុសញ្ញាស្តីពីពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិលើប្រភេទសត្វ រុក្ខជាតិព្រៃ កំពុងរងគ្រោះថ្នាក់ CITES (សាយតេស) ។

- សាយតេសគឺជាកិច្ចព្រមព្រៀងជាសកលក្នុងចំណោមរដ្ឋាភិបាលជាច្រើន ដើម្បីគ្រប់គ្រង ឬ ហាមឃាត់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិលើប្រភេទសត្វ រុក្ខជាតិព្រៃ កំពុងរងគ្រោះថ្នាក់
- សាយតេសបានប្រមូលផ្តុំមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់មកពីអាជ្ញាធរអភិរក្សសត្វព្រៃ មន្ត្រីឧទ្យានជាតិ មន្ត្រីគយ និងភ្នាក់ងារនគរបាល ដើម្បីសហការគ្នាលើកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងបទល្មើសសត្វរុក្ខជាតិព្រៃ។

ប្រទេសទាំង ១០ ក្នុងសមាគមអាស៊ាន គឺជាកាតិហត្ថលេខីនៃ CITES (សាយតេស) ។

អនុសញ្ញាស្តីពីពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិលើប្រភេទសត្វ រុក្ខជាតិព្រៃ កំពុងរងគ្រោះថ្នាក់ CITES (សាយតេស)

ILLEGAL WILDLIFE TRADE

Driven by Demand for Wildlife & Wildlife Products

CRIMINAL MARKET

ANNUALLY: US \$ 7-23 billion, TOP 10
4th Largest Trafficking Market:

INVOLVES: ORGANIZED CRIME
HUMAN TRAFFICKING
TERRORISM FINANCE
CORRUPTION

IMPACT ON KEY SPECIES:

Elephant: Every year 30,000 African Elephants are killed, approx 100 every day (WWF). Over the last 10 years, Tanzania has lost 60% of its Elephant Population

Rhino: 80% of the world's Rhino's live in SA
> in 2007 S Africa lost 13 Rhino's
> in 2016 it lost 1,054: ~3 Rhinos are killed Each Day (since 1970's the World's Rhino Population has decreased by 90%)

Lion: The World's Most Illegally Traded Animal.
1 mln have been poached in the last Decade
~ 100,000 a year

ALSO: More than 7,000 Species in 120 Countries are at RISK

TACKLING IWT:

Only 26% of Key Countries have conducted any Financial Investigations into IWT
Only 11% of Key Countries have conducted any investigations beyond the Poacher or Courier involved
Only 7% of Investigations resulted in Prison Sentences 1% in a Serious Prison Sentence

SOURCES:
WWF, CITES, UNODC, National Geographic, TRAFFIC, United for Wildlife

ILLEGAL WILDLIFE TRADE

IWT Potential Red Flags

COUNTRIES OF CONCERN:
WORLD AFRICAN SOURCE, TRANSIT and/or DESTINATION COUNTRIES

COUNTRY EXAMPLES

IVORY	FROM Eastern, Central & Southern Africa (including Kenya, Tanzania & Uganda)	TO China, Japan, SE Asia
RHINO HORN	FROM S Africa, Namibia, Zimbabwe & Kenya	TO China & Vietnam
PANGOLIN	FROM Central African Forests: Incl Cameroon, CAR, DRC, E. Guinea, Gabon & Rep of Congo	TO China, SE Asia Incl Vietnam

'MODUS OPERANDI'

- Falsified or incomplete Trade Documents
- Changes in Shipping Routes
- Consignment mid Shipment
- Splitting Cargo
- Goods Value Fabrication on Purpose
- Transaction Values <-> Value Goods
- ILLICIT FRAUD SCHEME: Hiding Goods as Cashew, Tea, Plastics, Garlic, Shells, Sea Cucumbers, Citric Acid, Fish Meats etc.
- Hollow wooden logs
- Fake Blocks of Marble (for Ivory & Rhino)

CUSTOMERS

- PEP's & Foreign Diplomats
- Expat Foreign Nationals (from Destination Countries)
- Ports Officials and Customs
- CITES Officials issuing Permits
- Shell Companies/Front Agents
- Wildlife Trading/Hunting Ventures
- Trading Companies in Regional Hotspots incl Logistics Companies

USE OF PORTS IN COUNTRIES: CUSTOMS

Ports in Countries of Concern
Small / Private Ports

FURTHER INFORMATION

Further Intelligence and Information available for Members at United For Wildlife Financial Taskforce
<https://www.unitedforwildlife.org/>

ការជួញដូរសត្វ រុក្ខជាតិព្រៃ

ការជួញដូរសត្វ រុក្ខជាតិព្រៃ សំដៅទៅលើការទទួលយកសត្វព្រៃ និងការទិញលក់ប្រភេទសត្វ រុក្ខជាតិព្រៃ ដែលនៅរស់ ឬស្លាប់ ក៏ដូចជាផលិតផលទាំងអស់ដែលបានកែច្នៃមកពីប្រភេទទាំងនោះ។

ការជួញដូរសត្វ រុក្ខជាតិព្រៃ

អាស៊ីអាគ្នេយ៍គឺជាតំបន់ជួញដូរសត្វព្រៃដ៏សំខាន់មួយ កន្លែងដែលដើរតួនាទីជាកន្លែងផ្គត់ផ្គង់ ប្រើប្រាស់ ព្រមទាំងជាកន្លែងប្រតិបត្តិការនាំចូល និងនាំចេញ។

- ការជួញដូរសត្វព្រៃក្នុងប្រទេស (ឧទាហរណ៍: រុក្ខជាតិឱសថ ធុង សាច់សត្វព្រៃ និងធនធានជលផល)។
- ការជួញដូរសត្វព្រៃជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ មានទាំងស្របច្បាប់ និងខុសច្បាប់ (ឧទាហរណ៍: ភ្នំកង្កែប កុយរមាស និងស្រកាពង្រួល)

ការជួញដូរត្រីក

- សាយតេស (CITES) បានប្រកាសថា កម្ពុជាជាប្រទេសមួយដ៏សំខាន់ដែលត្រូវឃ្នាំមើលការជួញដូរត្រីកដ៏ខុសច្បាប់
- ពាក្យថា 'ត្រីក' ត្រូវបានគេប្រើដើម្បីពណ៌នាអំពីធ្មេញ និងចែ ឬ ត្រីក របស់ជិតសត្វជាច្រើនប្រភេទ។
- ត្រីកត្រូវបានដាក់លក់ទាំងមូល កាត់ជាបំណែកៗ កែច្នៃជាដុំតូចៗ និងជាវត្ថុលម្អផ្សេងៗក្នុងគោលបំណងដើម្បីជួញដូរ ធ្វើពាណិជ្ជកម្ម
- ការជួញដូរត្រីកក្នុងប្រទេស និងជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ គឺជាមូលហេតុដ៏ចម្បងនៃការថយចុះនូវចំនួនសត្វដ៏យ៉ាងឆាប់រហ័ស នៅទ្វីបអាហ្វ្រិក និងអាស៊ី។ ដំរីអាស៊ីនៅមានសេសសល់តិចជាង ៥២.០០០ ក្បាល។
- ចន្លោះឆ្នាំ ២០០៧ ដល់ឆ្នាំ ២០១៤ ចំនួនដំរីនៅអាហ្វ្រិកបានថយចុះប្រមាណ ៣០%។ ជារៀងរាល់ឆ្នាំ គេប៉ាន់ស្មានថាដំរីប្រហែលជា ៣០.០០០ ក្បាល ត្រូវបានគេសម្លាប់ដើម្បីយកត្រីករបស់វា។

ការជញ្ជូនដុំរក្សា

ក្នុងឆ្នាំ ២០១៥ និង ២០១៦ អង្គការសត្វព្រៃ និងរុក្ខជាតិអន្តរជាតិកម្ពុជា (FFI) បានធ្វើការស្ទង់មតិទីផ្សារភ្នាក់ដំរី ដើម្បីស៊ើបអង្កេតពីទំហំនៃការជញ្ជូនដុំរក្សា និងចំនួនអ្នកប្រើប្រាស់ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន ដែលស្ថិតនៅក្នុងទីក្រុងធំៗចំនួនបី (៣) នៅប្រទេសកម្ពុជា (ភ្នំពេញ សៀមរាប និងព្រះសីហនុ)។

- FFI បានធ្វើការកត់សម្គាល់ថា ភ្នាក់ដំរីដែលកំពុងដាក់លក់ក្នុងប្រទេសកម្ពុជាមានប្រភពមកពីទ្វីបអាហ្វ្រិក។ ការប្រមូលទិន្នន័យទាំងនេះក៏បានបង្ហាញផងដែរថា ទីផ្សារភ្នាក់ដំរីក្នុងប្រទេសអាចនឹងមានការកើនឡើង។
- ហាងលក់ទំនិញធំៗ និងឈ្មួញរាយរងជាច្រើនដែលកំពុងលក់ផលិតផលភ្នាក់ដំរី សំដៅលើភ្ញៀវទេសចរជនជាតិចិន ហើយក៏មានវត្តសិល្បៈបែបព្រះពុទ្ធសាសនាផងដែរ។

មន្ទីរពិសោធន៍សេនេទិច (ហ្សែន) បែបអភិរក្ស ដំបូងគេបង្អស់នៅកម្ពុជាត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ ដោយប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសវិភាគឌីអិសអេ (DNA) ដើម្បីកំណត់ប្រភពដើមនៃភ្នាក់ដំរី ដែលរឹបអូសបាន។

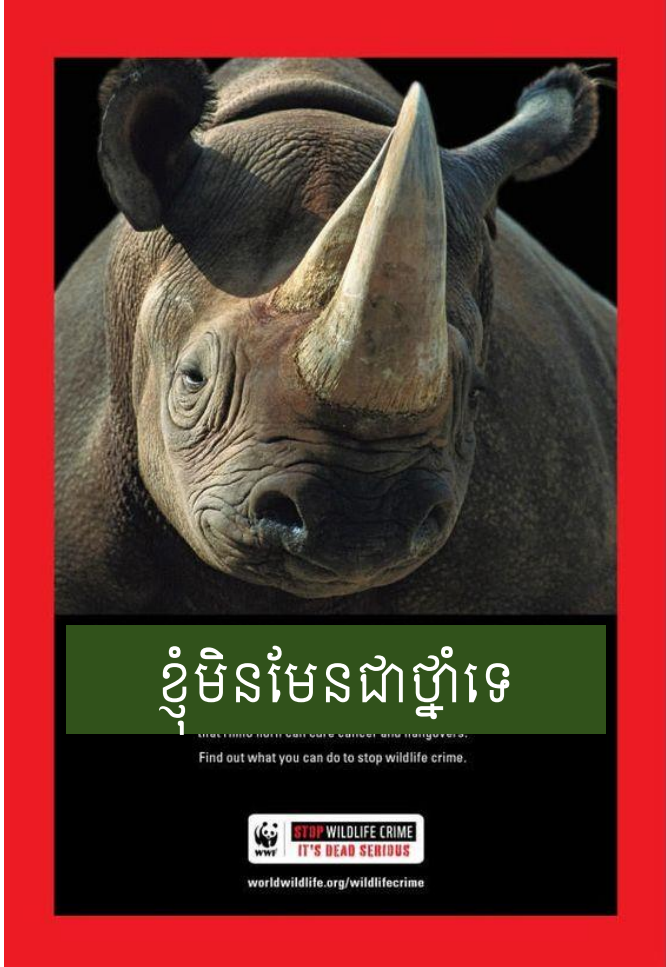
ការជញ្ជូនដូរត្រូវ

ក្នុងឆ្នាំ ២០១៨ ប្រទេសកម្ពុជាបានចេញសេចក្តីប្រកាសមួយ (លេខ ២៤០ ប្រក. កសក) ដែលផ្តល់ការការពារក្រោមច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ ចំពោះប្រភេទសត្វព្រៃផ្សេងទៀត រួមទាំងដំរីអាហ្វ្រិក។ ច្បាប់ថ្មីនេះក៏ដាក់ទោសទណ្ឌចំពោះការលក់ និងរក្សាទុកភ្នកដំរីខុសច្បាប់ផងដែរ។

ការជួញដូរកុយរមាស

- ស្នែងរមាសកើតចេញពីសារធាតុម៉្យាងឈ្មោះ កេរ៉ាទីន (keratin) ជាសារធាតុដូចគ្នានឹងសារធាតុដែលបង្កើតសក់ និងក្រចករបស់ថ្មីសត្វជាច្រើនប្រភេទ
- រហូតមកដល់ពេលបច្ចុប្បន្ននេះ មិនមានភស្តុតាងបែបវិទ្យាសាស្ត្រណាមួយបង្ហាញពីអត្ថប្រយោជន៍ចំពោះសុខភាពនោះទេប៉ុន្តែមនុស្សជាច្រើនមានជំនឿយ៉ាងមុតមាំថាកុយរមាសអាចប្រើជាឱសថបុរាណបាន។
- តម្រូវការទីផ្សារកុយរមាសស្ទើរតែទាំងអស់ម៉ៅដាច់ដោយប្រជាជនអាស៊ី។ ចិន និងវៀតណាម ជាអ្នកប្រើប្រាស់ច្រើនជាងគេទាំងពីរប្រទេស។
- CITES បានហាមឃាត់ការជួញដូរស្នែងរមាសជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ។
- ការជួញដូរ ការលក់ និងការរក្សាទុកស្នែងរមាសខុសច្បាប់ ត្រូវបានហាមឃាត់ ដោយច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ក្រោមសេចក្តីប្រកាសលេខ ២៤០ ប្រក. កសក។

ការជួញដូរកុយរមាស: ប្រទេសវៀតណាម

ភាពស័ក្តិសិទ្ធិកើតចេញពីក្នុងបិត្ត

សំណាងល្អកើតមានក្នុងលំនាំច្រើនយ៉ាង។ សុខភាព ភាពជោគជ័យ ការគោរព។ មនុស្សមានសំណាងដឹងថា សំណាងល្អកើតឡើងពីទង្វើរបស់ខ្លួន មិនមែនកើតឡើងពីស្នែង ឬភ្នែកមួយដុំនោះឡើយ។

តាមរយៈយុទ្ធនាការ Chi អង្គការ TRAFFIC និងសមាគមពុទ្ធសាសនាវៀតណាមកណ្តាល (VCBA) បានចាប់ដៃគូគ្នាដើម្បីផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការប្រើប្រាស់កុយរមាសដោយផ្ដោតលើក្រុមអ្នកប្រើប្រាស់សំខាន់ៗ អ្នកជំនួញជនជាតិវៀតណាម និងក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេតាមរយៈធម្មទេសនានៅវត្តអារាម និង កម្មវិធីចុះអប់រំផ្សព្វផ្សាយ។

ការជួញដូរអណ្តើក

- អណ្តើកទឹក និងអណ្តើកគោក ជាប្រភេទសត្វល្អិតដែលនៅមានវត្តមានលើផែនដីយូរលង់ជាងគេ។ ប្រហែលជា ៥២% ក្នុងចំណោមសត្វអណ្តើកទឹក និងអណ្តើកគោកចំនួន ៣៥២ ប្រភេទ ដែលនៅមានវត្តមានលើផែនដី គឺជាប្រភេទដែលកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់។
- ក្នុងអំឡុងពេល ១០ ទៅ ១៥ ឆ្នាំ កន្លងមកនេះ ការជួញដូរសត្វអណ្តើកទឹក និងអណ្តើកគោក នៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍មានការកើនឡើងខ្លាំង។ ពួកវាត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ជាចម្រុះសម្រាប់ជាអាហារ និងជាសត្វចិញ្ចឹម។
- ថ្មីៗនេះ ការជួញដូរសត្វអណ្តើកទឹក និងអណ្តើកគោក ទ្រង់ទ្រាយធំជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ មានការកើនឡើងខ្លាំង។

TRAFFIC
TURTLE, WILD MEAT BUSTS BY CAMBODIA'S JOINT FORCE

ការដ្ឋានដូរអណ្តើក

សត្វអណ្តើក = កស្សបៈ (ជាភាសា សំស្ក្រឹត) ជាដូនតានៃសត្វ
មានជីវិតទាំងអស់។

- សត្វអណ្តើកជានិមិត្តរូបនៃអាយុយ៉ែនយូរ និងភាពចម្រុង
ចម្រើន។
 - តាមបែបប្រពៃណីក្នុងវប្បធម៌ខ្មែរ សត្វអណ្តើកទឹក
និងអណ្តើកគោក មានសារៈសំខាន់យ៉ាងក្រៃលែង។
 - បុព្វបុរសខ្មែរបានធ្លាក់រូបចម្លាក់សត្វអណ្តើកលើ
ជញ្ជាំងប្រាសាទជាច្រើននៅក្នុងតំបន់អង្គរ ព្រមទាំង
បានបញ្ចុះរូបបដិមាសត្វអណ្តើកធ្វើពីថ្មភក់នៅក្រោម
គ្រឹះប្រាសាទនានា ដើម្បីធានានូវសុវត្ថិភាព វិបុលភាព
និងភាពបិតថេរចីរកាល។

ការជួញដូរសត្វស្លាបមានសំលេងយំពីរោះ៖ ការគំរាមកំហែងចំពោះសត្វស្លាបមានសំលេងយំពីរោះ

នៅទ្វីបអាស៊ី ការប្រមូលចាប់សត្វស្លាបមានសំលេងយំពីរោះ ជាទំនៀមទម្លាប់ចាក់ប្រសយ៉ាងជ្រៅ និងពេញនិយមខ្លាំង ជាពិសេសនៅប្រទេសវៀតណាម និងឥណ្ឌូនេស៊ី។ ទំនៀមទម្លាប់បែបនេះហាក់ដូចជាមានការកើនឡើងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។

នៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍ សត្វស្លាបរាប់រយប្រភេទ ក្នុងចំនួនយ៉ាងច្រើនលើសលប់ត្រូវបានគេទាក់ចាប់ដើម្បីជួញដូរសត្វស្លាបមានសំលេងយំពីរោះ ទាំងក្នុងប្រទេស និងជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ ហើយជាញឹកញាប់ដោយខុសច្បាប់ និងគ្មាននិរន្តរភាព។

- ការចិញ្ចឹមសត្វស្លាបមានសំលេងយំពីរោះ ត្រូវបានគេមើលឃើញថាជានិមិត្តសញ្ញាសម្គាល់ហានិភ័យក្នុងសង្គម
- ការប្រតិបត្តិតាមបែបវប្បធម៌ មានដូចជា ការធ្វើបុណ្យកុសលតាមរយៈការលែងសត្វ និងការប្រក្សតប្រជែងសត្វស្លាបមានសំលេងយំពីរោះ

ពិភពចាប់ហ្វូចកម្ពុជា (Cambodia singing Bird)

Public group · 1.4K members

[Join Group](#)

[About](#) [Discussion](#) [Topics](#) [People](#) [Events](#) [Media](#)

Write something...

[Live video](#) [Photo/video](#) [Poll](#)

Newest activity

 ឡា ឆៃ
13h ·
Black Sparrow / 16/05/22

About

សូមស្វាគមន៍រាល់សមាជិកទាំងអស់ដែលរៀបរយ ក្នុងន័យអភិរក្សបក្សីហ្វូចគ្រប់ប្រភេទទាំងអស់គ្នានៅ កម្ពុជា ពួកយើងរីករាយក្នុងការចែករំលែកនៅបទពិសោធន៍ក្នុងការចិញ្ចឹម

- **Public**
Anyone can see who's in the group and what they post.
- **Visible**
Anyone can find this group.

TRAFFIC

June 2021

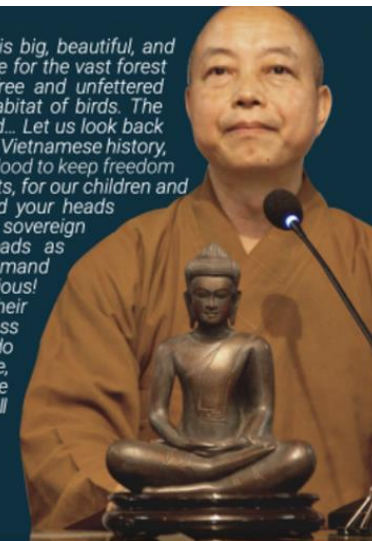
សូមអំពាវនាវឱ្យមាន មេត្តាធម៌ចំពោះសត្វ

ប្រឆាំងនឹងតម្រូវការការការពារជួញដូរសត្វស្លាបមានសំលេងយំ
ពីរោះនៅវៀតណាម តាមទស្សនៈបែបព្រះពុទ្ធសាសនា

ការជួញដូរសត្វស្លាបមានសំលេងយំពីរោះ

“ But the cage, even if it is big, beautiful, and expensive, is not a substitute for the vast forest with green trees and the free and unfettered space that is the natural habitat of birds. The cage is the prison of the bird... Let us look back on the thousands of years of Vietnamese history, our fathers sacrificed their blood to keep freedom and independence at all costs, for our children and grandchildren. You can hold your heads up as the free people of a sovereign country, not bow your heads as slaves to those who command you. Freedom is so precious! For all other kinds of life, their longing for freedom is no less than ours. Even though we do not understand their language, the desire for freedom and the desire to live in peace is what all life aspires to. ”

- The Venerable
Thich Thanh Huan

ព្រះសង្ឃពុទ្ធសាសនាប្រើទស្សនៈបែបជំនឿ និង
ការគោរព ដើម្បីការពារប្រភេទសត្វក្នុងតំបន់ពី
ការជួញដូរសត្វស្លាបមានសំលេងយំពីរោះ
ដោយខុសច្បាប់នៅវៀតណាម

ការដ្ឋានដូរសត្វស្លាប់មានសំលេងយំពីរោះ៖ ប្រទេសថ្លៃតណាម

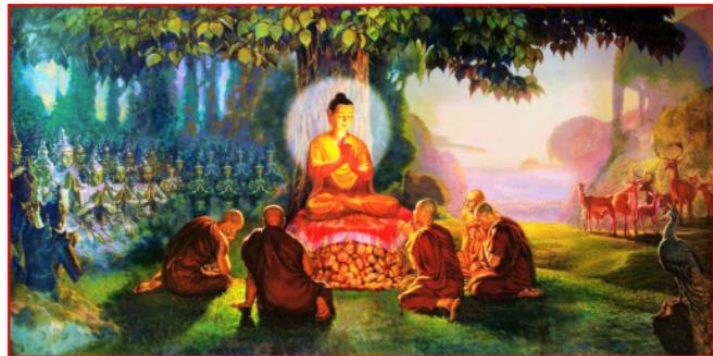

Trang chủ > Góc suy ngẫm > Góc nhìn của Phật giáo đối với thú nuôi chim cảnh

Chia sẻ Tweet Pin

GÓC NHÌN CỦA PHẬT GIÁO ĐỐI VỚI THÚ NUÔI CHIM CẢNH

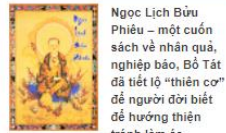
Cách đây hơn 2500 năm, với sự xuất hiện của đức Phật Sakyamuni, đạo Phật đã ra đời và mang đến cho con người sự hiểu biết hoàn toàn mới trên nền tảng của luật Nhân Quả về nhân sinh quan, vũ trụ quan và ý nghĩa của đạo đức thiện pháp đối với sự tồn tại của mỗi người và mọi sự sống quanh chúng ta. Đạo Phật không phải là tôn giáo mà là nền đạo đức quý giá của nhân loại, thông qua việc mang đến hiểu biết chính xác về luật Nhân Quả, Phật giáo giúp con người hiểu biết đúng về sự vận hành của nhân quả và từ đó sống có đạo đức, luôn ý thức nhắc nhở bản thân gieo nhân hành động thiện và từ đó gặt hái kết quả thiện, nhờ vậy đời sống của mỗi người bớt dần và hết khổ đau, đồng thời mang đến an vui cho mọi người và muôn loài sự sống khác.

Hành động thiện là hành động không làm khổ mình, không làm khổ người và không làm khổ mọi sự sống. Mỗi hành động của một người – cho dù rất nhỏ – trong đời sống đều tạo ra nhân, và nhân đó khi đủ duyên sẽ mang đến quả, đó là lý do vì sao đức Phật dạy con người về đạo đức Hiếu Sinh, yêu thương bình đẳng với bản thân, với mọi người, với các loài động vật, thực vật cũng như mọi sự sống trên hành tinh này. Gieo nhân yêu thương bình đẳng thì luôn được sống trong tình thương yêu và hạnh phúc chân thật.

Đức Hiếu Sinh của đạo Phật dạy cho con người luôn đặt mình vào hoàn cảnh của người khác và của sự sống khác để tư duy và tìm mọi cách để tránh gây đau khổ cho con người và các sự sống trong khi chúng ta thực hiện các hành động tìm cầu niềm vui và hạnh phúc cho bản thân mình.

Góc suy ngẫm

Ngọc Lịch Bửu Phiêu – một cuốn sách về nhân quả, nghiệp báo, Bồ Tát đã tiết lộ “thiên cơ” để người đời biết để hướng thiện tránh làm ác

Tâm từ bi được đánh giá là tâm lý tối thượng

Phước lạc thay sự xuất hiện của chư Phật

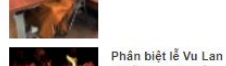
Góc nhìn của Phật giáo đối với thú nuôi chim cảnh

Bác sĩ Việt Nam chỉ ra cách có thể loại bỏ Covid-19 khi lỡ hít phải

PHÁP SƯ TỊNH KHÔNG – VỊ THẦY VÍ ĐẠI NGÂN NÁM KHÓ GẤP!

Phân biệt lễ Vu Lan và lễ cúng Cô hồn

Sám hối – Phương pháp sống an lạc của Phật Giáo

Tâm sự tuổi già

Khoảnh khắc đẹp đẽ cùng Thầy

ដោយហេតុថាអ្នកចិញ្ចឹមសត្វស្លាប់មានសំលេងយំពីរោះ ប្រមូលផ្តុំទៅដោយអ្នកចូលចិត្តស្តាប់ធម្មសាក្ខី អង្គការ TRAFFIC បានអំពាវនាវដល់ព្រះតេជព្រះគុណ បិច ថាញ់ ហ្គិន (Thich Thanh Huan) ព្រះគ្រូចៅអធិការវត្តផាប វ៉ាន (Phap Van) និងជាអ្នកតស៊ូមតិការពារសត្វព្រៃមួយព្រះអង្គ ដើម្បីជំរុញលើកទឹកចិត្តដល់សហគមន៍មូលដ្ឋានឱ្យជួយការពារប្រភេទសត្វដែលងាយរងគ្រោះ ដោយបញ្ឈប់ការប្រមូលចាប់សត្វស្លាប់មានសំលេងយំពីរោះ។

តាមរយៈការធ្វើធម្មសាក្ខី ចំនួន ១២ វគ្គ ព្រះតេជព្រះគុណ បិច ថាញ់ ហ្គិន (Thich Thanh Huan) បានអំពាវនាវដល់ប្រជាពលរដ្ឋជាង ១០០០ នាក់ ដើម្បីបង្ហាញនូវមេត្តាធម៌របស់ពួកគេចំពោះសត្វស្លាប់មានសំលេងយំពីរោះ ដោយការបដិសេធមិនគាំទ្រការដ្ឋានដូរសត្វស្លាប់មានសំលេងយំពីរោះ។

ការជួញដូរសត្វពង្រួល

ពង្រួលត្រូវបានចាត់ទុកថាជាប្រភេទថងិកសត្វដែលត្រូវបាន
គេជួញដូរយ៉ាងច្រើនបំផុតនៅលើសកលលោក។

ការជួញដូរសត្វពង្រួល ជាការបរបាញ់ ការជួញដូរ និងលក់ពង្រួល
សំណាកសត្វពង្រួល ឬ ផលិតផលកែច្នៃមកពីសត្វពង្រួល ដោយ
ខុសច្បាប់ នៅលើទីផ្សារងងឹត។

- មានសត្វពង្រួលចំនួន ៨ ប្រភេទ (៤ ប្រភេទមានដើមកំណើត
នៅទ្វីបអាហ្វ្រិក និង ៤ ប្រភេទទៀតនៅទ្វីបអាស៊ី)
- សត្វពង្រួលទាំងអស់ត្រូវបានហាមឃាត់មិនឱ្យមានការជួញដូរ
ជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ (បានចុះបញ្ជី ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ I របស់
សាយតេស CITES)

ការដ្ឋានដូរសត្វពង្រួល

ប្រទេសទាំងពីរ (ចិន និងវៀតណាម) ជាទីផ្សារអ្នកប្រើប្រាស់សត្វពង្រួល ច្រើនជាងគេបំផុត សត្វពង្រួលជាច្រើនដែលត្រូវបានប្រមូលចាប់នៅក្នុង ប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានគេដ្ឋានដូរជាលក្ខណៈអន្តរជាតិ។

ចំនួនសត្វពង្រួលយ៉ាងច្រើនលើសលប់ដែលត្រូវបានដ្ឋានដូរនៅទ្វីបអាស៊ី ត្រូវបានគេបរិច្ចាគយកមកពីទ្វីបអាហ្វ្រិក។ ពួកវាត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ជា អាហារ និងសម្រាប់ធ្វើជាឱសថបុរាណ។

- មនុស្សជាច្រើនមានជំនឿថា ស្រកាពង្រួល អាចព្យាបាលជំងឺច្រើនមុខ បាន រួមទាំងបញ្ហាចំពោះស្រ្តីបំបៅកូនដែលគ្មានទឹកដោះ ជំងឺហឺត និង បញ្ហាសុខភាពស្បែក។

TRAFFIC

PANGOLIN SEIZURE LEADS TO FREEZERS FULL OF WILDLIFE PARTS

ការដ្ឋានសត្វពង្រួល

១.០០០.០០០ ក្បាល

ការប៉ាន់ប្រមាណនៃការបរាញ់ ចន្លោះឆ្នាំ ២០១០-២០២០

>៣៣០.០០០ គ.ក

សត្វពង្រួល និងសំណាករបស់ពួកវាត្រូវបានគេរឹបអូស នៅទ្វីបអាស៊ី ចាប់ពីឆ្នាំ ២០១៥ ដល់ឆ្នាំ ២០២១

>២០.០០០ គ.ក

ជួញដូរជាលក្ខណៈអន្តរជាតិជារៀងរាល់ឆ្នាំ

១៥៩

ផ្នែកតែពន្ធផ្សេងគ្នារវាង ឆ្នាំ ២០១០-២០១៥

ការជួញដូរគ្រឿងតុបតែងលម្អ

ការជួញដូរគ្រឿងតុបតែងលម្អ សំដៅលើការធ្វើពាណិជ្ជកម្មជាមួយផលិតផលតុបតែងលម្អជាច្រើនប្រភេទដែលបានមកពីសំណាកសត្វ (សត្វព្រៃ) មានដូចជាស្នែង ឬស្នែងប្រើស ភ្នុក ធ្មេញ ចៃ ស្បែក រោមសត្វ ឬរោមសាលី និងច្រើនផ្សេងទៀត។ ការជួញដូរគ្រឿងតុបតែងលម្អ ជាជំនួញទាំងមូលដែលរួមបញ្ចូលទាំងការប្រមូលចាប់ ការដឹកជញ្ជូន ការរក្សាទុក និងដំណើរការជួញដូរ រហូតដល់ដៃអ្នកប្រើប្រាស់។

ខ្ញុំមិនមែនជា
កំណាត់ទេ

The WWF logo is visible in the bottom left corner of the panel. To its right, the text "STOP WILDLIFE CRIME IT'S DEAD SERIOUS" is displayed in a white box with a black background.

ការជួញដូរគ្រឿងតុបតែងលម្អ៖ វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ និងវត្ថុជ័យក័ណ្ណ

ការលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងឱ្យបានកាន់តែច្រើនឡើង អំពីភាពខុសច្បាប់នៃការជួញដូរវត្ថុអនុស្សាវរីយ៍កែច្នៃពីសំណាកសត្វព្រៃគឺជារឿងដ៏ចាំបាច់ ដើម្បីបន្ថប់បង្អាក់ភ្លៀវទេសចរកុំឱ្យទិញរបស់ទាំងនេះ ពីព្រោះការទិញបែបនេះកាន់តែជំរុញឱ្យមានការជួញដូរសត្វព្រៃថែមទៀត។

- រូបចម្លាក់ធ្វើពីភ្នំកំដរី ផលិតផលធ្វើពីសំបកអណ្តើកបៃតង និងវត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ធ្វើពីផ្កាថ្ម ត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ក្នុងការជួញដូរគ្រឿងតុបតែងលម្អ នៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍
- សត្វព្រៃត្រូវបានគេបរបាញ់ ហើយស្នែង ស្នែងប្រើស ស្បែក និងគ្រោងក្បាលរបស់ពួកវា ត្រូវបានគេជួញដូរដោយផ្តល់គុណតម្លៃដូចជាវត្ថុជ័យក័ណ្ណ។

ការជួញដូរគ្រឿងតុបតែងលម្អ៖ ស្បែក រោមសត្វ និងរោមសាលី

ស្បែក រោមសត្វ រោមសាលី និងមមីសសត្វ
ព្រៃជាច្រើនប្រភេទត្រូវបានគេជួញដូរនៅលើ
ទីផ្សារអន្តរជាតិដើម្បីធ្វើផលិតផលជាច្រើន
ប្រភេទ រាប់ចាប់ពីសម្លៀកបំពាក់ និងគ្រឿង
ប្រើប្រាស់ផ្សេងៗទៀត។

ការដ្ឋានដូចគ្រឿងតុបតែងលម្អ៖ សត្វក្រពើភ្នំ

ការគំរាមកំហែងដ៏ចម្បងមួយចំនួនចំពោះក្រពើភ្នំ៖

- ការបរាជ័យ ឬនេសាទក្រពើ ដើម្បីបំពេញតម្រូវការ ដ្ឋានដូសត្វព្រៃខុសច្បាប់ (កាលពីមុនក៏ផ្គត់ផ្គង់ឱ្យ កសិដ្ឋានចិញ្ចឹមក្រពើផងដែរ)។
- ការបង្កាត់កូនជាមួយនឹងប្រភេទក្រពើដទៃទៀត (តាមរយៈកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមក្រពើ)
- កសិដ្ឋានចិញ្ចឹមក្រពើសម្រាប់ការផលិតស្បែកក្រពើ និងទាក់ទាញភ្ញៀវទេសចរ ព្រមទាំងសិប្បកម្ម ផលិតផលធ្វើពីស្បែកក្រពើ

ប្រភេទពស់ទឹកសាបក៏ទទួលរងនូវការគំរាមកំហែង ដោយសារការចាប់ប្រមូលធ្វើជាចំណីក្រពើចិញ្ចឹម ក្នុង កសិដ្ឋាន ដោយគ្មាននិរន្តរភាព។

ការជួញដូរសាច់សត្វព្រៃ

សាច់សត្វព្រៃសំដៅលើសាច់របស់សត្វព្រៃ ដែលត្រូវបានគេបរិភោគ ឬប្រមូលពីក្នុងព្រៃមក (មិនរាប់បញ្ចូលត្រីនោះទេ)។

- អាហារចម្បងបែបប្រពៃណីរបស់ប្រជាជនកម្ពុជាដែលរស់នៅតាមសហគមន៍ទីជនបទដាច់ស្រយាល គឺសាច់សត្វព្រៃ។ សាច់សត្វព្រៃជាអាហារដែលមានប្រភពប្រូតេអ៊ីនខ្ពស់ដ៏មានតម្លៃ ហើយវាជាផ្នែកមួយដែលផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ចំពោះសន្តិសុខស្បៀង និងអាចជាប្រភពចំណូលដ៏មានសារៈសំខាន់។
- កំណើនប្រជាជន ជំនឿនបច្ចេកវិទ្យា ហើយពាណិជ្ជកម្មនៃការជួញដូរសាច់សត្វព្រៃដែលលេចធ្លោឡើង និងកំពុងកើនឡើងជាលំដាប់ បានជំរុញឱ្យមាន ការបរិភោគសត្វព្រៃខុសច្បាប់ដើម្បីផ្គត់ផ្គង់តម្រូវការប្រើប្រាស់របស់មនុស្ស។

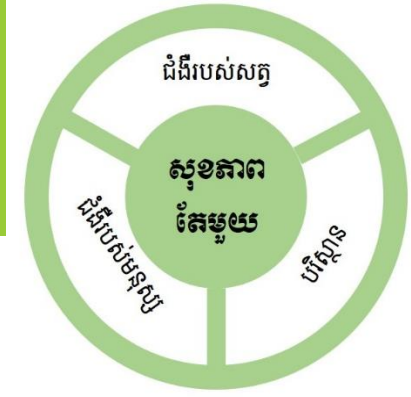

ការជួញដូរសាច់សត្វព្រៃ

- មូលហេតុចម្បងនៃការបរិភោគសាច់សត្វព្រៃ:
 - ទំនៀមទម្លាប់តាមប្រពៃណី
 - ជាអាហារដឹកម្រ និងប្រណីត
 - អ្នកទទួលទានមានជំនឿថា សាច់សត្វព្រៃនឹងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់សុខភាពរបស់ពួកគេ
 - អ្នកទទួលទានសង្ឃឹមថានឹងទទួលបានអាយុវែងប្រហាក់ប្រហែលប្រភេទសត្វមួយចំនួនដែលពួកគេបានទទួលទាន
 - ជំនឿតាមបែបវប្បធម៌ បទដ្ឋានសង្គម និងផ្នត់គំនិតទាំងនោះបានបន្តតាមគ្នាពីមួយជំនាន់ទៅមួយជំនាន់ទៀត

ការជួញដូរសាច់សត្វព្រៃ៖ ហានិភ័យនៃជំងឺឆ្លងហ្សូណូស (ZOOZOSES)

ភ្នាក់ងារបង្ករោគថ្មីដែលបង្កឱ្យមានជំងឺឆ្លងរវាងមនុស្ស និងសត្វ (ZOOZOSES) ដែលកំពុងតែរីករាលដាលមកមនុស្ស ដោយមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងចំពោះសុខភាព និងសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ មានប្រភពដើមមកពីសត្វ (ជាពិសេសសត្វព្រៃ) ឬមកពីផលិតផលបានមកពីសំណាកសត្វព្រៃ។

ការរីករាលដាលនៃជំងឺឆ្លងហ្សូណូស បណ្តាលមកពីកត្តាសំខាន់ៗចំនួនបី៖

- ការបរិភោគសាច់សត្វព្រៃ
- ការប៉ះពាល់ផ្ទាល់រវាងមនុស្ស និងសត្វព្រៃ តាមរយៈការជួញដូរសត្វព្រៃ
- កំណើនអន្តរកម្មរវាងមនុស្ស សត្វចិញ្ចឹមតាមកសិដ្ឋាន និងសត្វព្រៃ តាមរយៈការបែកខ្ញែកបាត់បង់ទីជម្រកសត្វព្រៃយ៉ាងឆាប់រហ័ស

ដើម្បីការពារខ្លួនអ្នក គ្រួសារអ្នក និងមនុស្សផ្សេងទៀតពីហានិភ័យខ្ពស់នៃការឆ្លងជំងឺឆ្លងហ្សូណូស ឈប់បរិភោគសាច់សត្វព្រៃ និងកាត់បន្ថយតម្រូវការប្រើប្រាស់សំណាកសត្វព្រៃ និងផលិតផលកែច្នៃពីសត្វព្រៃ។

ការជួញដូរសត្វចិញ្ចឹមខុសច្បាប់

ខ្ញុំមិនមែនជាសត្វចិញ្ចឹមទេ!!!

សត្វព្រៃមិនមែនជាសត្វចិញ្ចឹមទេ។

ការរក្សាទុកសត្វព្រៃនៅក្នុងផ្ទះ របស់អ្នកគឺជាអំពើខុសច្បាប់។

ការប៉ះពាល់ផ្ទាល់នឹងសត្វព្រៃអាចបណ្តាលឲ្យមានរបួសនិងបង្កអ៊ុលសេរ៉ាសាបា។

ហើយវាក៏អាចបណ្តាលអោយសត្វព្រៃស្លាប់ផងដែរក៏ព្រោះតែកង្វះការមើលថែនិងរបបអាហារមិនសមស្រប។

ភ្លេចថា

សម្រាប់សត្វព្រៃរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ស្ថានភាពដែលល្អប្រសើរបំផុតគឺត្រូវតែរស់នៅក្នុងទីជម្រកធម្មជាតិនិងទទួលបានការការពារ។

ប្រសិនបើអ្នកឃើញសត្វព្រៃស្រេចបានជួញដូរយកទៅធ្វើជាសត្វចិញ្ចឹម សូមទាក់ទងមកកាន់ Wildlife Crime Hotline (WCHCambodia) តាមរយៈទូរស័ព្ទលេខ ០១២ ៥០០ ០៥៤ ។

នៅប្រទេសកម្ពុជា ក៏ដូចជាប្រទេសជាច្រើនផ្សេងទៀតដែរ ការលក់សត្វព្រៃ ឬ ការរក្សាទុកសត្វព្រៃមានដើមកំណើតនៅកម្ពុជា ជាសត្វចិញ្ចឹម គឺជាអំពើខុសច្បាប់។

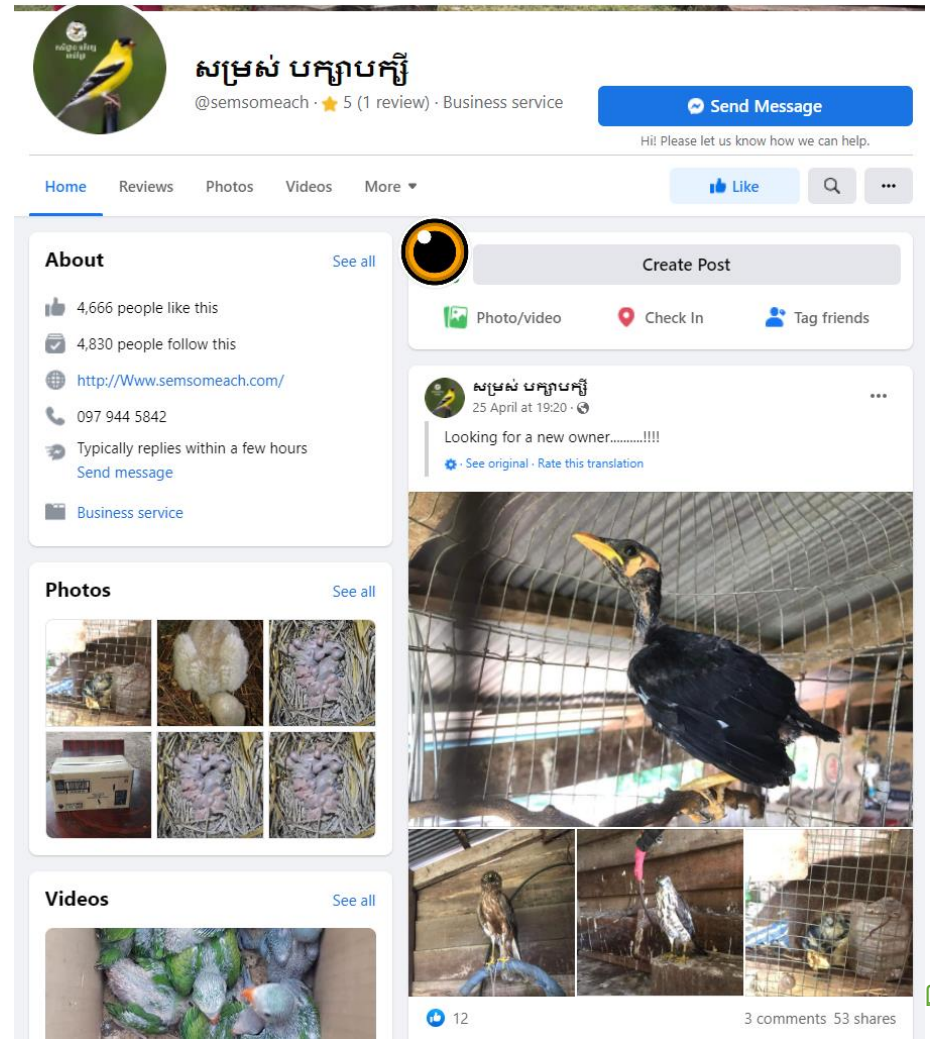
- ខ្វះការអនុវត្តច្បាប់ ភាពងាយស្រួលក្នុងការទិញលក់ និងការផ្ដន្ទាទោស ឬ ការដាក់ពិន័យដែលគ្មានតម្លាភាព បញ្ហាទាំងអស់នេះបានបង្កឱ្យមានភាពងាយស្រួលបំផុតចំពោះការកើនឡើងនៃការជួញដូរសត្វព្រៃនៅប្រទេសកម្ពុជា

ប្រភេទសត្វរាតត្បាតជាច្រើនក៏ត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ដើម្បីជួញដូរសត្វ ធ្វើជាសត្វចិញ្ចឹមផងដែរ។

ការជួញដូរសត្វព្រៃតាមអ៊ិនធឺណែត

បច្ចេកវិទ្យា និងមធ្យោបាយទំនាក់ទំនងមានការជឿនលឿនជាសាកល តម្រូវការទិញមានការកើនឡើង ហើយតម្រូវការផលិតផលសត្វព្រៃខុសច្បាប់កំពុងតែបន្តបានបង្កភាពងាយស្រួលកាន់តែខ្លាំងឡើងចំពោះការដោះដូរពីអ្នកបរចាញ់ ទៅអ្នកប្រើប្រាស់។

- ប្រព័ន្ធអ៊ិនធឺណិតបង្ហាញឱ្យឃើញពីទីផ្សារលក់ដូរពីចម្ងាយ ដែលគ្មានការគ្រប់គ្រងនៃបទល្មើសលក់ផលិតផលសត្វព្រៃខុសច្បាប់យ៉ាងច្រើន
- នៅប្រទេសកម្ពុជា ការជួញដូរសត្វព្រៃខុសច្បាប់តាមអ៊ិនធឺណិត ត្រូវបានគេសន្មតថា កើតឡើងច្រើនតាមរយៈហ្វេសប៊ុក (Facebook) ដែលជាវេទិកាបណ្តាញផ្សព្វផ្សាយសង្គមដ៏ពេញនិយមបំផុតមួយនៅក្នុងប្រទេស
- ក្រុមហ៊ុនពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក បច្ចេកវិទ្យា និងក្រុមហ៊ុនបណ្តាញផ្សព្វផ្សាយសង្គមដ៏ធំបំផុតរបស់ពិភពលោក បានរួមគ្នាជាកម្លាំងក្នុងការបិទទីផ្សារជួញដូរសត្វព្រៃ តាមប្រព័ន្ធអ៊ិនធឺណិត។

ការជួញដូរស្វាភ្លាម និងការស្រាវជ្រាវវិវិធីសិសថ

- ស្វាភ្លាមជាប្រភេទសត្វពានរដែលត្រូវបានគេជួញដូរច្រើនជាងគេបំផុតនៅក្នុងសកលលោក។
- ក្នុងអំឡុងពេលនៃវិបត្តិជំងឺរាតត្បាតកូវីដ-១៩ សត្វស្វាភ្លាម ត្រូវបានគេស្គាល់ថាជាវត្ថុសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវដ៏សំខាន់ ដើម្បីធ្វើការសាកល្បងប្រសិទ្ធភាពថ្នាំមុននឹងយកទៅព្យាបាលជំងឺ។
- ក្នុងឆ្នាំ២០២០ កម្ពុជាតែមួយប្រទេស បាននាំចេញស្វាភ្លាមជាង ៣ ម៉ឺនក្បាល។
- ការជួញដូរជាលក្ខណៈអន្តរជាតិសម្រាប់ការស្រាវជ្រាវវិវិធីសិសថ គឺជាមូលហេតុដ៏ចម្បងនៃការថយចុះយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃចំនួនសត្វស្វាភ្លាម។

សត្វព្រៃប្រើប្រាស់ជាឱសថបុរាណ

“ឱសថបុរាណ សរុបរួមទាំងអស់មានដូចជាចំណេះដឹង ជំនាញ និងការអនុវត្តផ្ទាល់ដោយផ្អែកលើប្រភពដើមនៃទ្រឹស្តី ជំនឿ ព្រមទាំង បទពិសោធន៍នៃវប្បធម៌ផ្សេងៗគ្នា ដែលត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ ដើម្បីថែទាំសុខភាពក៏ដូចជាដើម្បីការពារជំងឺ ធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ ធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង ឬព្យាបាលជំងឺផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្ត”។

(ដកស្រង់ពី៖ ការស្រាវជ្រាវរុក្ខជាតិឱសថនៅអាហ្វ្រិកឆ្នាំ ២០១៣)

ឱសថបុរាណប្រើប្រាស់សត្វព្រៃជាគ្រឿងផ្សំ:

- សំណាក និងគ្រឿងផ្សំមកពីរុក្ខជាតិ និងសត្វកម្រជាង ១០០០ ប្រភេទ ត្រូវបានគេយកមកប្រើប្រាស់ រួមទាំងប្រមាត់ខ្លាឃ្មុំ កុយរមាស ស្រកា ពង្រួល និងផ្លឹងខ្លា
- ជាប្រពៃណីថែទាំសុខភាពដ៏ចំណាស់ជាងគេបំផុតនៅលើពិភពលោក ដែលមានអាយុកាលតាំងពីសតវត្សរ៍ទី ៣ មុនគ.ស និងជាមូលហេតុមួយនៃការថយចុះចំនួនប្រភេទសត្វ។

សត្វព្រៃប្រើប្រាស់ជាឱសថបុរាណ

- មកដល់ពេលនេះ ពុំមានភស្តុតាងបែបវិទ្យាសាស្ត្រណាមួយបញ្ជាក់ពីប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់ឱសថបុរាណឡើយ
- នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា រុក្ខជាតិ និងសត្វជាច្រើនប្រភេទត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ជាឱសថបុរាណរាប់រយឆ្នាំមកហើយ
- ប្រទេសជាច្រើននៅអាស៊ីអាគ្នេយ៍ក៏ពឹងផ្អែកលើផលិតផលធម្មជាតិសម្រាប់ឱសថបុរាណរបស់ពួកគេយកពីប្រទេសកម្ពុជាដែរ។
- មិនទាន់មានប្រព័ន្ធនាមួយដើម្បីធានាឱ្យបាននូវភាពស្របច្បាប់ និងនិរន្តរភាពនៃការប្រើប្រាស់គ្រឿងផ្សំពីប្រភេទកម្រនោះទេ។

ការប្រើប្រាស់វត្ថុធាតុដើមពីរុក្ខជាតិធ្វើជាឱសថបុរាណជំនួសឱ្យសត្វព្រៃ

អ្នកប្រើប្រាស់ឱសថបុរាណគួរតែជ្រើសរើសយកវត្ថុធាតុដើមពីប្រភេទរុក្ខជាតិណាដែលមិនទាន់មានការគំរាមកំហែងដើម្បីធ្វើជាឱសថបុរាណជំនួសឱ្យការប្រើប្រាស់សំណាកសត្វព្រៃ។

- មានរុក្ខជាតិជាង ៨០០ ប្រភេទ (ប្រហែលជា ៣៥% នៃប្រភេទរុក្ខជាតិមានដើមកំណើតនៅប្រទេសកម្ពុជា) ត្រូវបានប្រើប្រាស់ធ្វើជាឱសថបុរាណខ្មែរ ហើយក្នុងចំណោមរុក្ខជាតិទាំងអស់នោះ ៨០ ប្រភេទ ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាប្រភេទអាទិភាពខ្ពស់សម្រាប់ការអភិរក្សក្នុងប្រទេស។

ဗျာဓိ နိဝဿနပဏ္ဏာနိဇ္ဈေယျစဉ်း

ច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ៖ ការអភិរក្សសត្វព្រៃ (ជំពូក ទី១០)

យោងទៅតាមច្បាប់នៃប្រទេសកម្ពុជាដែលបានចែងយ៉ាងច្បាស់ថា យើងត្រូវការការពារសត្វព្រៃទាំងអស់ ហើយរាល់សកម្មភាពបរាបាញ់សត្វ ការដាក់អន្ទាក់សត្វ ការប្រមាញ់សត្វ ការជួញដូរ និងការចិញ្ចឹមសត្វព្រៃ គឺជាអំពើខុសច្បាប់ស្ទើរគ្រប់ករណីទាំងអស់។

ច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើនៅប្រទេសកម្ពុជា (ឆ្នាំ ២០០២) ជំពូកទី១០ (មាត្រា៤៨ -៤៩) បានចែងថា៖

មាត្រា ៤៨៖

ពពួកសត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទទាំងអស់នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាគឺជាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់រដ្ឋ និងជាសមាសភាគធនធានព្រៃឈើដែលរួមមាន៖ ពួកចិនិកសត្វ បក្សីសត្វ ឧរង្គសត្វ ថលដលិកសត្វ បាណកសត្វ និងសត្វឥតឆ្អឹងកងផ្សេងទៀតព្រមទាំងពងកូនរបស់ពួកវា។

ពពួកសត្វព្រៃទាំងអស់នេះស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រង ការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងការអភិរក្សដោយរដ្ឋបាលព្រៃឈើដោយមិនរាប់បញ្ចូលត្រី និងសត្វបង្កកំណើតក្នុងទឹក។

សំណាកសត្វព្រៃ គឺជាសត្វព្រៃដែលស្លាប់ ទោះជានៅខ្លួនទាំងមូល សិរីរាងក្នុង សិរីរាងក្រៅ បំណែកឆ្អឹង ឬ ផលិតផលកែច្នៃ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋបាលព្រៃឈើ។ គ្រប់ប្រភេទសត្វព្រៃទាំងអស់ត្រូវបានបែងចែកជាបីក្រុមគឺ៖ ក្រុមប្រភេទជិតផុតពូជ ក្រុមប្រភេទមានដោយកម្រ ក្រុមប្រភេទមានដោយបង្កើត។

ច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ៖ ការអភិរក្សសត្វព្រៃ (ជំពូក ទី១០)

ច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើនៅប្រទេសកម្ពុជា (ឆ្នាំ ២០០២) ជំពូកទី១០ (មាត្រា៤៨ -៤៩) បានចែងថា៖

មាត្រា ៤៩៖

ហាមឃាត់ដាច់ខាតរាល់ការបរបាញ់សត្វ ការយាយី ឬ ការរំខានដល់សត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទ ដោយប្រើប្រាស់ឧបករណ៍គ្រោះថ្នាក់គ្រប់ប្រភេទ ការបរបាញ់សត្វក្នុងរដូវកាលហាមឃាត់ និងនៅក្នុងតំបន់អភិរក្ស។ ចំពោះប្រភេទសត្វកម្រ និងកំពុងរងគ្រោះជិតផុតពូជ បំផុត ជាទូទៅត្រូវបានហាមឃាត់រាល់សកម្មភាពទាំងអស់ដូចជា ការបរបាញ់ ការយាយី ការដាក់អន្ទាក់ ការដាក់អង្កប់ ការបំពុល ការដឹកជញ្ជូន ការជួញដូរ ការនាំចេញ និងការនាំចូល ព្រមទាំងការចិញ្ចឹមសត្វទាំងនោះ ក្នុងសួនសត្វ ឬ នៅតាមផ្ទះ។

ប្រកាសលេខ០២០ ប្រក.កសក ចុះថ្ងៃ២៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧ ស្តីពីចំណាត់ថ្នាក់ និងបញ្ជីឈ្មោះសត្វព្រៃរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។

ច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ៖ ប្រកាសលេខ ២៤០ ប្រក.កសក

ប្រកាសស្តីពី ការធ្វើចំណាត់ថ្នាក់សត្វព្រៃបន្ថែមក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃប្រកាសលេខ ០២០ ប្រក.កសក ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧ របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ត្រូវបានចេញប្រកាសនៅថ្ងៃទី១៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨។ ប្រកាសលេខ ០២០ ប្រក.កសក រួមបញ្ចូលសត្វដំរីអាហ្វ្រិក និងប្រភេទសត្វរមាសទាំងអស់ទៅក្នុងបញ្ជីនៃប្រភេទសត្វរងគ្រោះជិតផុតពូជព្រមទាំងសត្វពង្រួលទាំង ៨ ប្រភេទត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាប្រភេទសត្វកម្រ។ នេះមានន័យថា យោងតាមច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ការជួញដូរខុសច្បាប់នៃប្រភេទសត្វទាំងនេះអាចទទួលនូវការផ្តន្ទាទោសជាប់ពន្ធនាគាររហូតដល់ទៅ ៥ឆ្នាំ និងមានការផាកពិន័យជាទឹកប្រាក់ចំនួន ១០០លាន រៀល (ស្មើនឹងប្រមាណ ២៤.៥០០ ដុល្លារអាមេរិក)។

មាត្រា ១៖

ត្រូវបានធ្វើចំណាត់ថ្នាក់សត្វព្រៃបន្ថែមចំនួន១២ប្រភេទ រួមមាន៖ ដំរីអាហ្វ្រិក ពពួកសត្វរមាសចំនួន៤ ប្រភេទ និងពពួកសត្វពង្រួល ៧ ប្រភេទ ព្រមទាំងសំណាករបស់ប្រភេទសត្វទាំងនេះ ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃប្រកាសលេខ ០២០ ប្រក.កសក ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែមករា ឆ្នាំ ២០០៧ ស្តីពីចំណាត់ថ្នាក់ និងបញ្ជីឈ្មោះសត្វព្រៃ របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។
(សូមមើលបញ្ជីឈ្មោះសត្វព្រៃទាំងនេះ)

ច្បាប់ស្តីពីការការពារ និងការអភិរក្សជលផល (ជំពូក ទី៥)

ច្បាប់ស្តីពីជលផលនៅប្រទេសកម្ពុជា (ឆ្នាំ ២០០៦) ជំពូកទី០៥ (មាត្រា២០ និង២៣) បានចែងថា៖

មាត្រា ២០៖

ហាមឃាត់ដាច់ខាតចំពោះការប្រើឧបករណ៍នេសាទមួយចំនួនមានដូចជា ឧបករណ៍ធំៗ គ្រឿងផ្ទុះ និងសារធាតុពុលផ្សេងៗទៀត ឧបករណ៍បូមបាចពង្រឹងផ្នែកណាមួយនៃដែននេសាទ ច្បូក សាង ស្នូ មង ឬ អ្នន ដែលមានក្រឡាតូចជាង ១.៥ ស.ម ឬ មានក្រឡា ធំជាង ១៥ ស.ម ក្នុងដែននេសាទទឹកសាប និងទំនប់រួមផ្សំដោយឧបករណ៍គ្រប់ប្រភេទ។ល។

មាត្រា ២៣៖

សកម្មភាពដូចមានរៀបរាប់ខាងក្រោមអាចប្រព្រឹត្តទៅបានលុះត្រាតែមានការអនុញ្ញាត៖
ការចាប់ ការលក់ ការទិញ ការធ្វើសន្និធិ និងការដឹកជញ្ជូន កូន ឬ ពងត្រី និងកូន ឬ ពងវារីសត្វផ្សេងៗទៀត។
ការចាប់ ការលក់ ការទិញ ការដឹកជញ្ជូន កូន ការប្រមូលផល និងការធ្វើសន្និធិ នូវប្រភេទធនធានជលផលកំពុងរងគ្រោះថ្នាក់។

ច្បាប់ស្តីពីតំបន់ការពារធម្មជាតិ (មាត្រា ៥៨ -៥៩)

មាត្រា ៥៨៖

ត្រូវទទួលបានផែនការនីតិវិធីអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ ចំនួនដប់ម៉ឺនរៀល (១០០.០០០) រៀល ដល់មួយលាន (១.០០០.០០០) រៀល បន្ថែមលើសំណងនៃការខូចខាតធនធានធម្មជាតិ ឬ ធ្វើការជួសជុលស្ថានភាពខូចខាត និងរឹបអូសវត្ថុតាងជាសម្បត្តិរដ្ឋ ចំពោះបទល្មើសក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ដូចខាងក្រោម៖

- ១- បង្កើតឡូគ្រប់ប្រភេទ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាត
- ២- នាំចូល នាំចេញនូវប្រភេទសត្វ គ្រាប់រុក្ខជាតិ និងរុក្ខជាតិគ្រប់ប្រភេទដោយគ្មានការអនុញ្ញាត
- ៣- បណ្តើរឆ្កែប្រមាញ់ ក្នុងគោលបំណងប្រមាញ់
- ៤- បន្ទុះទុកនូវដើមហេតុដែលបង្កឱ្យមានភ្លើងឆេះព្រៃ
- ៥- ចាប់ ដាក់អន្ទាក់ ប្រមាញ់ បំពុល ប្រមូលពង កូនសត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទ
- ៦- នាំចូលនូវវណ្ណយន្ត និងគ្រឿងចក្រផ្សេងៗដោយគ្មានការអនុញ្ញាត។

ច្បាប់ស្តីពីតំបន់ការពារធម្មជាតិ (មាត្រា ៥៨ -៥៩)

មាត្រា ៥៩៖

ត្រូវទទួលការពិន័យអន្តរការណ៍ជាប្រាក់ចំនួនចាប់ពី មួយលាន (១.០០០.០០០) រៀល ដល់ ដប់លាន (១០.០០០.០០០) រៀល ឬ ត្រូវធ្វើការជួសជុលស្ថានភាពខូចខាត និងរឹបអូសវត្ថុតាងជាសម្បត្តិរដ្ឋ ចំពោះបទល្មើសក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ដូចខាងក្រោម៖

- ១- កាប់ គាស់ឆ្នើង កាប់រំលំ រុករានដីព្រៃ កៀវ ចងរឹត ប្រមូល បំផ្លាញ ធនធានធម្មជាតិ
- ២- ធ្វើឱ្យរបួស ឬ ខូចខាតដល់រុក្ខជាតិ សត្វព្រៃ
- ៣- ដឹកជញ្ជូន និងប្រមូលផល អនុផលធនធានធម្មជាតិ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាត
- ៤- ប្រមូលសន្និធិផល អនុផលធនធានធម្មជាតិ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាត
- ៥- ជួញដូរសត្វព្រៃ សំណាកសត្វព្រៃ និងចិញ្ចឹមសត្វព្រៃគ្រប់ប្រភេទ
- ៦- នេសាទដែលផ្ទុយនឹងបញ្ញត្តិនៃច្បាប់ ធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ធនធានធម្មជាតិ ទាំងក្នុងដែនសមុទ្រ និងដែនទឹកសាប ព្រៃលិចទឹក ព្រៃកោងកាង ផ្កាថ្មី និងស្មៅសមុទ្រ ។

ឧប្បសម្ព័ន្ធ៖ ឯកសារយោង

A CITES priority: LOOKING TO THE FUTURE: A call for attention to the CITES Strategic Vision and Action Plan and some suggestions for its future development (TRAFFIC and WWF briefing document- Sept 2004).

Ashwell, D. and Walston, N. (2008). An overview of the use and trade of plants and animals in traditional medicine systems in Cambodia. TRAFFIC Southeast Asia, Greater Mekong Programme, Ha Noi, Viet Nam.

Cambodian Law on Forestry in 2002 (Chapter 10: Articles 48- 50).

Cambodian Law on Fishery in 2006 (Chapter 5: Articles 20- 23).

Cambodian Law on nature protection area (protected areas law: Articles 58- 59).

Exploring Bushmeat Consumption Behaviors Among Phnom Penh citizens- January 2018 (Commissioned by ICF for Fauna & Flora International).

James Tallant et al. 2010. An Identification Guide to Commonly Traded Wildlife Products in Southeast Asia. 2nd Edition. 2010. Wildlife Conservation Society, Hanoi, Vietnam.

ឧប្បសម្ព័ន្ធ៖ ឯកសារយោង

Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES): <https://cites.org/eng>
Samell Keo et al. 2018. Ethnobotanical survey of medicinal plants used by traditional healers in Kampong Speu province, Cambodia.

ឧប្បសម្ព័ន្ធ៖ សិទ្ធិលើរូបភាព

គំនូរនៅក្របមុខ និងក្រោយ គូរដោយ © ម៉ារីឡា បារ៉ូលីន (Maria Chiara Parolin)។

រូបភាពស្ទើរតែទាំងអស់រក្សាសិទ្ធិដោយ ACCB លើកលែងតែរូបភាពមួយចំនួនដែលបានបញ្ជាក់ឈ្មោះអ្នកចម្លង ដូចមានរៀបរាប់ខាងក្រោមនេះ៖

ទំព័រ	៤	សម្ព័ន្ធមិត្តសត្វព្រៃ / បង្ក្រាបបទល្មើសសត្វព្រៃកម្ពុជា	ទំព័រ	១៥	WWF
ទំព័រ	៥	មិនដឹងប្រភព	ទំព័រ	១៦	TRAFFIC / VCBA
ទំព័រ	៦	សម្ព័ន្ធមិត្តសត្វព្រៃ / បង្ក្រាបបទល្មើសសត្វព្រៃកម្ពុជា	ទំព័រ	១៧	ឆ្លេង: TRAFFIC ស្តាំ: សម្ព័ន្ធមិត្តសត្វព្រៃ / បង្ក្រាបបទល្មើសសត្វព្រៃកម្ពុជា
ទំព័រ	៧	សម្ព័ន្ធមិត្តសត្វព្រៃ / បង្ក្រាបបទល្មើសសត្វព្រៃកម្ពុជា	ទំព័រ	១៨	ACCB/ ជឹម សុភាព
ទំព័រ	៨	សម្ព័ន្ធមិត្តសត្វព្រៃ / បង្ក្រាបបទល្មើសសត្វព្រៃកម្ពុជា	ទំព័រ	២០	TRAFFIC
ទំព័រ	៩	សារគេស (CITES)	ទំព័រ	២២	មិនដឹងប្រភព
ទំព័រ	១០	Financial Crime News (FCN)	ទំព័រ	២៣	TRAFFIC
ទំព័រ	១១	សម្ព័ន្ធមិត្តសត្វព្រៃ / បង្ក្រាបបទល្មើសសត្វព្រៃកម្ពុជា	ទំព័រ	២៤	Pangolin silhouette - Free Vector Silhouettes Creazilla
ទំព័រ	១២	WWF	ទំព័រ	២៥	ឆ្លេង: សម្ព័ន្ធមិត្តសត្វព្រៃ / បង្ក្រាបបទល្មើសសត្វព្រៃកម្ពុជា កិច្ចការ: Public Domain Dedication (CC0 1.0) ស្តាំ: WWF
ទំព័រ	១៣	សម្ព័ន្ធមិត្តសត្វព្រៃ / បង្ក្រាបបទល្មើសសត្វព្រៃកម្ពុជា			
ទំព័រ	១៤	សម្ព័ន្ធមិត្តសត្វព្រៃ / បង្ក្រាបបទល្មើសសត្វព្រៃកម្ពុជា			

ឧប្បសម្ព័ន្ធន៖ សិទ្ធិលើរូបភាព

ទំព័រ	២៦	សម្ព័ន្ធមិត្តសត្វព្រៃ / បង្ក្រាបបទល្មើសសត្វព្រៃកម្ពុជា	ទំព័រ	៣៥	Bùi Thụy Đào Nguyễn(CC BY-SA 3.0)
ទំព័រ	២៧	ធ្វេង (ខាងលើ)៖ សម្ព័ន្ធមិត្តសត្វព្រៃ / បង្ក្រាបបទល្មើសសត្វព្រៃកម្ពុជា ធ្វេង (ខាងក្រោម)៖ Fitzpatrick Bill, USFWS-(CC0) ស្តាំ: Kürschner (talk)-Public domain	ទំព័រ	៣៦	ធ្វេង: ACCB/ ចៅ ឡេងប៉ុល កណ្តាល & ស្តាំ: សម្ព័ន្ធមិត្តសត្វព្រៃ / បង្ក្រាបបទល្មើសសត្វព្រៃកម្ពុជា
ទំព័រ	២៨	ACCB/ Christel Griffioen	ទំព័រ	៣៧	Buffalo Trails
ទំព័រ	២៩	សម្ព័ន្ធមិត្តសត្វព្រៃ / បង្ក្រាបបទល្មើសសត្វព្រៃកម្ពុជា			
ទំព័រ	៣០	ACCB/ ចៅ ឡេងប៉ុល			
ទំព័រ	៣១	សម្ព័ន្ធមិត្តសត្វព្រៃ / បង្ក្រាបបទល្មើសសត្វព្រៃកម្ពុជា			
ទំព័រ	៣២	ធ្វេង: សម្ព័ន្ធមិត្តសត្វព្រៃ / បង្ក្រាបបទល្មើសសត្វព្រៃកម្ពុជា ស្តាំ: ACCB/ Penny Wallace			
ទំព័រ	៣៤	ធ្វេង: Cruelty Free International-SOKO Tierschutz ស្តាំ: សម្ព័ន្ធមិត្តសត្វព្រៃ / បង្ក្រាបបទល្មើសសត្វព្រៃកម្ពុជា			

អង្គការ WWF បម្រើការងារនៅជាង ១០០ប្រទេស ដើម្បី ការកសាងអនាគតសម្រាប់ការរស់នៅប្រកបដោយភាពសុខដុមរមនារវាងមនុស្សជាមួយនឹង ធម្មជាតិ។ ដោយសារសុខុមាលភាពរបស់មនុស្ស សត្វព្រៃ និងបរិស្ថានធម្មជាតិ ត្រូវបានផ្សារភ្ជាប់គ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ទើប WWF អនុវត្តន៍តាម យុទ្ធសាស្ត្រសមាហរណកម្មដើម្បីឆ្ពោះទៅសម្រេចគោលដៅការងាររបស់ខ្លួន។ WWF ខិតខំបែរក្សា ការពារធម្មជាតិ ក្នុងពិភពលោក ជួយដល់ប្រជាជន ឱ្យរស់នៅប្រកបដោយនិរន្តរភាព និងចាត់វិធានការដើម្បីប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។

កម្មវិធី ជំនឿ និងគុណតម្លៃ របស់ WWF ដែលបានឧបត្ថម្ភសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍ នេះ ឡើង ដើម្បីកៀរគរ ឱ្យមានការចូលរួមពីថ្នាក់ដឹកនាំមូលដ្ឋាន និងសហគមន៍ តាមបែបបទជំនឿអរូបិយ សាសនា និងវប្បធម៌ ព្រមទាំងគុណប្រយោជន៍របស់ពួកគេ។

មជ្ឈមណ្ឌលអង្គរសម្រាប់ការអភិរក្សជីវៈចម្រុះ (ACCB) ត្រូវបានបង្កើតឡើង និងប្រតិបត្តិការដោយស្ថានសត្វអាល់វិតជឿស្យូម៉ិនស្យឺ Allwetterzoo Münster។ ACCB គឺជាមជ្ឈមណ្ឌលអភិរក្សសត្វព្រៃមុនដំបូងគេបង្អស់មួយនៅប្រទេសកម្ពុជាដែលមានទីតាំងនៅជើងភ្នំក្បាលស្ពាន ចម្ងាយប្រហែលជា ៥០គីឡូម៉ែត្រ ខាងជើងតំបន់អង្គរ ដែលជាបេតិកភណ្ឌពិភពលោកដ៏ល្បីល្បាញមួយទទួលស្គាល់ដោយអង្គការយូណេស្កូ។ ACCB គ្រប់គ្រងកម្មវិធីអភិរក្សក្រៅជម្រកធម្មជាតិសម្រាប់ប្រភេទសត្វរងគ្រោះជិតផុតពូជបំផុតមួយចំនួន។ ពួកយើងជួយសង្គ្រោះ និងស្តារនីតិសម្បទាសត្វព្រៃ ហើយប្រសិនបើអាច ពួកវាលែងត្រូវបានលែងត្រឡប់ទៅក្នុងជម្រកធម្មជាតិវិញ។ លើសពីនេះទៀត ACCB បានអនុវត្តសកម្មភាពអប់រំបរិស្ថាន ដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីការគំរាមកំហែងនានា ដែលប៉ះពាល់ដល់ប្រភេទសត្វព្រៃដែលរងគ្រោះជិតផុតពូជនៅប្រទេសកម្ពុជា។ សៀវភៅ មគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់ព្រះសង្ឃពុទ្ធសាសនា នៅប្រទេសកម្ពុជានេះត្រូវបានរៀបចំឡើងដើម្បីគាំទ្រ ពង្រឹងសមត្ថភាពដល់ព្រះសង្ឃពុទ្ធសាសនាដែលបានចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងកិច្ចការពារ និងអភិរក្សសត្វព្រៃនៅប្រទេសកម្ពុជា។

